

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Α. Στεφάνου
Τηλέφωνο: 2131516056
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.: 257 Ε

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ.: Πολιτική Γραμματεία Υφυπουργού
Κοινωνικής Ασφάλισης

ΘΕΜΑ: «Αδικίες, ανισότητες ως προς τις προϋποθέσεις θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος για γονείς με παιδί ΑμεΑ που χρήζουν αναθεώρησης».

ΣΧΕΤ: Η με αρ. πρωτ. 2446/23-2-2023 Ερώτηση.

Σε απάντηση της παραπάνω Ερώτησης, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή από τον βουλευτή κ. Κωνσταντίνο Χήτα, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Για την προστασία των παιδιών με αναπηρία, η οποία επιτυγχάνεται σε μεγάλο βαθμό μέσω του οικογενειακού περιβάλλοντος, έχουν θεσπισθεί νομοθετικές ρυθμίσεις που δίνουν το δικαίωμα πρόωρης συνταξιοδότησης, σε σχέση με το γενικό όριο ηλικίας, στους γονείς των παιδιών αυτών. Συγκεκριμένα :

1.Με τις διατάξεις της περ.δ' της παραγρ.3 του άρθρ.28 του α.ν.1846/1951 (Α'179), όπως αντικαταστάθηκαν με την παραγρ. 1 του άρθρου 27 του ν.1902/1990 (Α'138) και τροποποιήθηκαν με την παραγρ.1 του άρθρου 144 του ν.3655/2008 (Α'58), προβλέπεται η συνταξιοδότηση λόγω γήρατος ασφαλισμένων μητέρων ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνων με τη συμπλήρωση 5.500 ημερών ασφάλισης και του 55ου έτους της ηλικίας για πλήρη σύνταξη και του 50ου έτους για μειωμένη σύνταξη, εάν πρόκειται για ασφαλισμένη μέχρι 31.12.1992, του πρ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ή άλλου πρώην φορέα, εκτός πρ. ΟΓΑ και πρ.ΝΑΤ, που είχε στο καταστατικό του διατάξεις αντίστοιχες. Με τις διατάξεις της παρ.6 άρθρου 24 του ν.2084/1992 (Α'165), που ισχύουν για τις από 01.01.1993 ασφαλισμένες όλων των φορέων, εκτός πρ. ΝΑΤ και πρ. ΟΓΑ, συμπεριλαμβανομένων των δημοσίων υπαλλήλων με πρώτη ασφάλιση από 1.1.2011 και μετά, μητέρες με ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία τέκνα, δικαιούνται πλήρη σύνταξη με την

συμπλήρωση του 55ου έτους της ηλικίας και μειωμένη με τη συμπλήρωση του 50ου εφόσον έχουν πραγματοποιήσει 6.000 ημέρες ασφάλισης.

Οι ειδικές αυτές διατάξεις για τις ασφαλισμένες του πρ.ΙΚΑ-ΕΤΑΜ έως 31.12.1992 καθώς και για τις ασφαλισμένες όλων των φορέων από 1.1.1993 επεκτάθηκαν με το άρθρο 10 του ν.3863/2010 (Α'115) και στους χήρους πατέρες αναπήρων παιδιών. Πάντως τα ως άνω όρια ηλικίας συνταξιοδότησής τους εξαιρέθηκαν από την αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης του ν.4336/2015 (ΦΕΚ Α'94), με την παρ.ε' του άρθρ. 2 του ίδιου νόμου.

Σημειώνεται ότι με την αρ. 1580/2010 απόφαση της Ολομέλειας του Σ.τ.Ε. έχει γίνει δεκτό ότι, βάσει της συνταγματικής αρχής της ισότητας, η διάταξη της περ. δ της παρ. 3 του άρθρου 28 του α.ν. 1846/1951, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 27 παρ. 1 του ν. 1902/1990, εφαρμόζεται και για τον ασφαλισμένο πατέρα μόνον αν, εκτός των άλλων προβλεπόμενων προϋποθέσεων, έχει και την αποκλειστική γονική μέριμνα.

2. Με τις γενικές διατάξεις του άρθρου 37 του ν.3996/2011, όπως ισχύει, καθορίζονται οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης γονέων αναπήρων ατόμων ασφαλισμένων του ιδιωτικού τομέα. Ειδικότερα, οι γονείς ανεξαρτήτως φύλου, ασφαλισμένοι του ιδιωτικού τομέα συμπεριλαμβανομένων των δημοσίων υπαλλήλων με διορισμό από 1.1.2011 και μετά, ατόμων άγαμων με ποσοστό αναπηρίας άνω του 67%, τα οποία δεν εργάζονται και δεν νοσηλεύονται σε ιδρύματα με δαπάνη ασφαλιστικού ή άλλου δημοσίου φορέα, δικαιούνται σύνταξη λόγω γήρατος με τη συμπλήρωση του 62ου έτους της ηλικίας από 1.1.2022 εφόσον έχουν πραγματοποιήσει 7.500 ημέρες ασφάλισης. Η συγκεκριμένη διάταξη καθορίζει ότι το δικαίωμα ασκείται διαζευκτικά από τον ένα γονέα με συναίνεση του έτερου γονέα. Επίσης, καθορίζει αφενός προϋποθέσεις ασφάλισης στον έτερο γονέα και αφετέρου ορίζει ποιος ασκεί το δικαίωμα σε περιπτώσεις λύσης γάμου ή δικαστικής συμπαράστασης.

3. Οι μόνιμοι υπάλληλοι του Δημοσίου (άνδρες και γυναίκες), που συνταξιοδοτούνται με το ασφαλιστικό καθεστώς του δημοσίου και έχουν ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία παιδιά (με γνωμάτευση ΑΣΥΕ) θεμελιώνουν δικαίωμα για σύνταξη με τη συμπλήρωση του πεντηκοστού 50ου έτους της ηλικίας τους και εικοσιπενταετούς (25ετούς) πλήρης πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας είτε έχουν διορισθεί μετά την 1.1.1983 (παλαιοί ασφαλισμένοι) - σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1β του άρθρου 56 του Π.Δ.169/2007 (Α'210, Κώδικας Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων), όπως αντικαταστάθηκε με την υποπ. ββ της παρ. 2β του άρθρου 6 του ν.3865/2010 - είτε ασφαλίστηκαν για πρώτη φορά από 01.01.1993 και μετά (νέοι ασφαλισμένοι), σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν.2084/1992 (Α'165), όπως έχουν αντικατασταθεί με την περ. α της παρ. 7 του άρθρου 6 του ν.3865/2010.

Οι γονείς που έχουν παιδί άγαμο και ανίκανο για την άσκηση κάθε βιοποριστικού επαγγέλματος κατά ποσοστό 67% και άνω εξαιρέθηκαν από την αύξηση των ορίων ηλικίας

συνταξιοδότησης του ν.4336/2015, με την πρόβλεψη ότι το σχετικό δικαίωμα μπορεί να ασκηθεί μόνο από τον έναν γονέα κατόπιν συναίνεσης και του έτερου γονέα.

4. Σημειώνεται ότι οι δημόσιοι υπάλληλοι που προσλήφθηκαν για πρώτη φορά από 1.1.2011 και μετά υπάγονται υποχρεωτικά και αυτοδίκαια στον κλάδο κύριας ασφάλισης του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, με βάση τις διατάξεις του ν.3865/2010 (Α'120). Γί' αυτό εφαρμόζονται και σε αυτούς οι διατάξεις των που αναφέρονται στις παραπάνω 1 και 2 ενότητες.

Όλες οι ανωτέρω διατάξεις είναι ειδικού δικαίου και έχουν θεσπιστεί για τη προστασία των ατόμων με αναπηρία μέσα στο περιβάλλον της οικογένειάς τους, σύμφωνα με τη συνταγματική επιταγή, δεδομένου ότι πρόκειται για άτομα που χρήζουν ειδικής κοινωνικής μέριμνας, ούτως ώστε να επιχειρείται η εστίαση της προνομιακής δυνατότητας συνταξιοδότησης στις περιπτώσεις εκείνες όπου υπάρχει πραγματική ανάγκη στήριξης και προστασίας των ατόμων με αναπηρία. Αφορούν συνταξιοδότηση κατά παρέκκλιση του γενικού νομοθετικού πλαισίου, ελαχιστοποιώντας τις περιπτώσεις καταχρηστικής άσκησης του δικαιώματος αυτού.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

Π.ΤΣΑΚΛΟΓΛΟΥ